

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Варенюк Ангеліна	ПРАВОВИЙ СТАТУС ТУРОПЕРАТОРА ЯК СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	135
Вільчинська Наталія	МЕНЕДЖМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВА АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМТВА У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОДИ	137
Водяницька Олена	ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ТА МЕТОДИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	141
Дерев'янкін Сергій	ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОЦЕСАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	144
Долженков Олександр	РЕПАРАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ	146
Ковінько Марина	ЕКОНОМІЧНА ЖУРНАЛІСТИКА У ВИМІРІ ГАЛУЗЕВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ	148
Колісник Вероніка, Харитоновна Аліна	ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	152
Корбут Анастасія	ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ І ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	156
Кравчук Світлана	ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ ЯК ІМПЕРАТИВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ВИКЛИКИ ДЛЯ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ	159
Куріченкова Марія	ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ЯК ДРАЙВЕР ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ІННОВАЦІЙ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІЗНЕС-ОСВІТИ	163
Кухтюк Юлія	ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ НЕЗАКОННИМИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИМИ ЗАХОДАМИ: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	165
Лук'яненко Емма, Кириченко Сергій	ЦИФРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВНОГО РОЗВИТКУ	168
Маковій Віктор	ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ФРАУДАТОРНОСТІ У ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	170
Манікало Володимир	МІНІМІЗАЦІЯ ФІСКАЛЬНИХ РИЗИКІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ.	174
Миронюк Віра	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТУРОПЕРАТОРІВ ЯК МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	178
Осадчук Матвій	IGAMING-ІНДУСТРІЯ ЯК СЕГМЕНТ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	180
Петінова Оксана, Карастан Сергій	КОМПЛЕКСНА МОДЕЛЬ ЧИННИКІВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ	184
Повар Павло	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРНИХ БІРЖ	190
Полуяктова Ольга, Шабля Дарина	РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	194

нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках: Закон України від 22.02.2024 №3585-20. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>

6. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 №2465-20. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

7. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 №2275-19. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 №755-15.

Полуяктова О.В.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Шабля Д.О.,

студентка 1 курсу спеціальності «Публічне управління та
адміністрування»

ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

м. Одеса, Україна

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У МАКРОЕКОНОМІЧНІЙ СТАБІЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Значення фінансової допомоги міжнародних організацій у макроекономічній стабілізації України є визначальною в умовах сучасних економічних викликів, зумовлених повномасштабною війною, руйнуванням інфраструктури, втратою частини виробничого потенціалу та порушенням традиційних економічних зв'язків. Сукупність цих факторів спричинила різке скорочення валового внутрішнього продукту, зниження експортних надходжень і суттєве погіршення стану державних фінансів. У таких умовах внутрішніх ресурсів виявилось недостатньо для забезпечення стабільного функціонування економіки, що зумовило необхідність активного залучення зовнішньої фінансової підтримки. Саме міжнародна допомога стала ключовим

інструментом утримання макроекономічної рівноваги та запобігання глибокій фінансовій кризі.

Міжнародна фінансова допомога охоплює широкий спектр інструментів, зокрема кредити, гранти, макрофінансову допомогу, технічну підтримку та гарантії. Основними донорами виступають міжнародні фінансові організації та уряди країн-партнерів. Важливою особливістю цієї допомоги є її цільове спрямування - фінансування дефіциту державного бюджету, підтримка платіжного балансу, забезпечення стабільності банківської системи та реалізація соціальних програм. Як зазначається у макроекономічних дослідженнях, саме завдяки системній міжнародній підтримці Україні вдалося уникнути макрофінансової дестабілізації та зберегти керованість економічними процесами навіть в умовах війни [1].

Одним із ключових напрямів впливу міжнародної фінансової допомоги є забезпечення збалансованості державних фінансів. В умовах воєнного стану державні витрати зросли безпрецедентно, що пов'язано з необхідністю фінансування оборони, соціального захисту населення, підтримки внутрішньо переміщених осіб та відновлення критичної інфраструктури. Водночас доходи бюджету скоротилися через падіння економічної активності, зменшення податкових надходжень і порушення логістичних ланцюгів. За таких умов зовнішнє фінансування стало ключовим джерелом покриття бюджетного дефіциту. Зокрема, у 2025 році Україна залучила 52,4 млрд доларів США зовнішнього фінансування, що дозволило забезпечити безперервність бюджетного процесу та уникнути фінансового колапсу [2].

Крім того, міжнародна допомога відіграє важливу роль у підтримці платіжного балансу країни. Значні валютні надходження дозволяють компенсувати дефіцит поточного рахунку, який формується внаслідок скорочення експорту та зростання імпорту, особливо в умовах війни. Це сприяє зменшенню тиску на валютний ринок і дозволяє зберігати відносну стабільність національної валюти. Як підкреслюється у звітах KSE, підтримка платіжного балансу є одним із ключових чинників макроекономічної стабільності, оскільки вона забезпечує здатність країни виконувати свої зовнішні зобов'язання [3].

Загалом, міжнародна фінансова допомога має суттєвий вплив на валютний ринок. Надходження іноземної валюти сприяє накопиченню міжнародних резервів, що є важливим інструментом монетарної політики держави. Завдяки цьому Національний банк України може ефективно здійснювати валютні інтервенції, стримуючи надмірні коливання курсу гривні. У звіті про фінансову стабільність зазначається, що достатній рівень міжнародних резервів є необхідною умовою для забезпечення довіри до банківської системи та

фінансового сектору загалом [4]. Таким чином, міжнародна допомога безпосередньо сприяє зміцненню фінансової стабільності держави.

Не менш важливим є вплив зовнішнього фінансування на інфляційні процеси. У разі відсутності достатніх зовнішніх ресурсів, уряд був би змушений покривати бюджетний дефіцит шляхом грошової емісії, що неминуче призвело б до зростання інфляції. Проте завдяки міжнародній допомозі вдалося уникнути надмірного тиску на грошово-кредитну систему та зберегти відносну стабільність цін. Це має важливе значення для економіки, оскільки низький рівень інфляції сприяє збереженню купівельної спроможності населення, стабільності бізнес-середовища та прогнозованості економічної політики.

Окрім безпосереднього фінансового впливу, міжнародна допомога має значний інституційний ефект. Надання коштів, як правило, супроводжується вимогами щодо проведення реформ, спрямованих на підвищення ефективності державного управління, прозорості фінансових потоків і зміцнення антикорупційних механізмів. Такі умови стимулюють уряд до впровадження структурних змін, які мають довгострокове позитивне значення для економіки.

Як зазначають Ткачук О. М. та Іванова С. В., міжнародна фінансова допомога сприяє зміцненню стійкості державних фінансів, підвищенню їхньої прозорості та ефективності використання бюджетних ресурсів [5]. Це свідчить про те, що міжнародна підтримка є не лише фінансовим ресурсом, але й інструментом модернізації економічної системи.

Водночас значні обсяги зовнішнього фінансування формують і певні ризики. Передусім це стосується зростання державного боргу, що в майбутньому вимагатиме значних витрат на його обслуговування. Крім того, залежність від міжнародних кредиторів може обмежувати економічну самостійність держави, оскільки отримання фінансування часто пов'язане з виконанням певних умов. Також існує ризик формування довготривалої залежності від зовнішніх ресурсів, що може уповільнити розвиток внутрішніх джерел фінансування. У зв'язку з цим важливим є не лише залучення коштів, але й їх ефективне використання, спрямоване на стимулювання економічного зростання та розширення власної дохідної бази.

У середньо- та довгостроковій перспективі міжнародна фінансова допомога відіграватиме ключову роль у процесах відновлення та розвитку економіки України. Основними напрямками її використання стануть відбудова зруйнованої інфраструктури, модернізація промисловості, розвиток енергетичного сектору, підтримка малого і середнього бізнесу та інвестиції у людський капітал. Водночас важливо поступово переходити від моделі фінансової допомоги до моделі інвестиційного партнерства, що передбачає

залучення прямих іноземних інвестицій, розвиток приватного сектору та інтеграцію у глобальні економічні процеси [3, с. 5-10].

Таким чином, міжнародна фінансова допомога є ключовим фактором забезпечення макроекономічної стабільності України в умовах кризових викликів. Вона дозволяє підтримувати державні фінанси, стабілізувати валютний ринок, стримувати інфляцію, забезпечувати функціонування економіки та сприяти проведенню структурних реформ. Водночас ефективність використання цієї допомоги визначає здатність країни не лише подолати поточні труднощі, але й створити передумови для сталого економічного розвитку у майбутньому.

Література:

1. Макроекономічний дайджест України (грудень 2025 року) / Ukrainian Institute for the Future. 2025. URL: <https://uifuture.org/dajdzhesty/makroekonomichnyj-dajdzhest-12-2025/>
2. Міністерство фінансів України. 2025. 30 грудня. URL: <https://mof.gov.ua/uk/news/>
3. Ukraine Macroeconomic Handbook - October 2025 / Kyiv School of Economics (KSE). 2025. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/10/Ukraine_Macro_Handbook_October2025.pdf
4. Financial Stability Report | June 2025 / National Bank of Ukraine. 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-N1_eng.pdf
5. Ткачук О. М., Іванова С. В. Вплив міжнародної фінансової допомоги на стійкість державних фінансів України // Ефективна економіка. 2024. № 3. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/download/6059/6123/13558>

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції